

Časopis „Diplomatija, 21. vek“ (Diplomacia Siglo XXI) objavio je intervju urednika Santjaga Velo de Antelesa sa ambasadorom Republike Srbije u Madridu, gospodinom Dankom Prokićem, koji je govorio o Srbiji, njenim odnosima sa Kraljevinom Španijom, evropskim integracijama, aktivnostima naše Ambasade u Madridu, srpskoj dijaspori u Španiji, turističkim atrakcijama naše zemlje, gastronomiji i sl.

Intervju je dostupan na internet stranici časopisa: https://issuu.com/revistadiplomacia/docs/diplomacia_95_web (od 12-te do 16-te strane), dok verziju na srpskom jeziku možete pročitati ovde.

Danko Prokić, ambasador Republike Srbije u Španiji

„SRBIJA JE NA DOBROM PUTU DA POSTANE ČLANICA EVROPSKE UNIJE“

Ambasador Republike Srbije u Španiji, gospodin Danko Prokić nas dočekuje jasnim i konciznim rečima: „Mnoge veze zasnovane na jednakosti i prijateljstvu su, tokom svih ovih godina, ujedinile naša dva naroda, a naše dve države dele zajedničko iskustvo, jer se nalaze na značajnim geostrateškim mestima. Mogu da kažem, sa velikim ponosom i zadovoljstvom, da prolazimo kroz najbolji period naših bilateralnih odnosa.“

Ambasadore, kakvi su odnosi između Španije i Srbije?

Prvi kontakti i razgovori među diplomatskim predstavnicima Srbije i Španije su započeti 1880. godine u Parizu, povodom zvaničnog obaveštenja o nezavisnosti Srbije. 1882. godine ti kontakti su pojačani. Predstavnik Srbije je u Parizu bio na prijemu organizovanom povodom posete španske kraljice Isabel, gde je primio čestitke za proglašenje monarhije u Srbiji. Kasnije je srpski kralj Milan Obrenović nagrađen Ordenom kralja Karlosa III, najvišim odlikovanjem ove vrste, koji mu je dodeljen od strane kralja Alfonsa XII.

Međutim, konkretna istorija o uspostavljanju diplomatskih odnosa između naše dve zemlje počinje 1916. godine. Tada se vlada Kraljevine Srbije nalazila na grčkom ostrvu Krfu, kao posledica Prvog svetskog rata i vojnog fronta. 25. avgusta iste godine predsednik Vlade Srbije naložio je srpskom ambasadoru u Parizu da kontaktira sa španskom ambasadom u Parizu i zatraži agreman za ambasadora Srbije, gospodina Dragomira Jankovića, u to vreme šefa štaba kralja Petra Prvog. Na odgovor iz Madrida se nije dugo čekalo i 20. septembra 1916. godine dat je agreman. Ministarstvo spoljnih poslova Španije je poslalo notu u kojoj piše sledeće: ... „služi da izrazi predstavniku Srbije da Vlada Nj.V. sa zadovoljstvom prihvata imenovanje gospodina Zancovita u potpisu: Kralj Alfonso XIII. 14. oktobra 1916. godine, regent Aleksandar je, u ime kralja Petra Prvog, napisao pismo Alfonsu XIII o imenovanju D. Jankovića za ambasadora u Španiji. Važno je znati da je ovaj srpski ambasador prvo bio imenovan za Berlin, ali zbog prekida diplomatskih odnosa sa Nemačkom tu poziciju nikada nije preuzeo. Nakon toga je imenovan za funkciju u Madridu, najviše zbog neutralne uloge Španije u Prvom svetskom ratu i njene važnosti na mapi Evrope u to vreme. Ambasador je došao u Madrid nekoliko meseci kasnije i 7. februara 1917. godine predao akreditivne kralju Alfonsu XIII, od kada počinje stogodišnja istorija diplomatskih odnosa između naše dve zemlje.“

Osim toga, Španija podržava Srbiju u procesu evropske integracije...

Mogu da kažem, sa velikim ponosom i zadovoljstvom, da prolazimo kroz najbolji period naših bilateralnih odnosa. Politički dijalog na najvišem nivou je veoma razvijen. Španija podržava Srbiju u procesu evropskih integracija i u očuvanju njenog teritorijalnog integriteta i suvereniteta na Kosovu i Metohiji. U Srbiji postoji društveni i politički konsenzus svih relevantnih činilaca o budućnosti Srbije kao članice Evropske unije. Kao zemlja kandidat, Srbija je na dobrom putu da postane članica Evropske unije. 27. februara 2017. godine otvorili smo dva nova poglavlja (20 i 26) u pristupnim pregovorima sa EU.

Postoji uspešna saradnja između naše dve zemlje u različitim sektorima: ekonomskom (iako postoji potencijal za poboljšanje), vojnom, policijskom, kulturno-prosvetnom i naučno-tehnološkom. Trgovinska razmena 2016. godine bila je oko 400 miliona evra.

Kulturne veze su uvek spajale naša dva naroda. Interesovanje građana Srbije da nauče španski jezik i kulturu je ogromno, posebno nakon otvaranja Instituta Cervantes u Beogradu 2004. godine. Srbija je praktično upoznavała Španiju kroz njenu književnost. Godine 1895. pojavio se prvi prevod, direktno sa španskog na srpski jezik, dela Miguela Servantesa „Don Kihot“. Ovo je bio prvi prevod „Don Kihota“ na jedan od južnoslovenskih jezika. Mnoga pozorišna dela španskih pisaca igrana su i rado gledana u Narodnom pozorištu u Beogradu od osnivanja 1868. godine. Samo dva meseca posle osnivanja, publika je mogla da pogleda komediju Manuela Huana Dijane „Lek od punica“, a do kraja 19. veka odigrano je 8 dramskih dela u više od 40 izvođenja.

Aktivnosti i dešavanja u Ambasadi Srbije u Španiji su konstantna...

2016. godine Ambasada Srbije u Madridu je otpočela obeležavanje 100 godina od uspostavljanja diplomatskih odnosa i organizovala prigodne aktivnosti:

- Izložbu o dobitniku Nobelove nagrade za književnost i diplomati Ivi Andriću na Univerzitetu Komplutense, Sporazum između Univerziteta Komplutense iz Madrida i Univerziteta u Beogradu potpisan je u aprilu 2016. godine.
- Predstavljanje knjige "Srpske narodne priče Vuka Stefanovića Karadžića" španskog izdavača Miragvano, u knjižari "Los Editores" u Madridu i na Univerzitetu Komplutense u Madridu, u aprilu 2016. godine.
- Mesec april bio je posvećen Srbiji u klubu Kasino de Madrid sa konferencijama raznih poznavalaca Srbije. Poetsko veče sa srpskim i španskim pesnicima i koncert srpskog pijaniste Stefana Ćirića.
- Ciklus srpskog filma u španskoj Filmoteci u aprilu 2016. godine, sa devet novih i starih filmova.
- Izložbu fotografija "Balkaneros" o najpoznatijem festivalu trube na svetu - Guči, srpskog fotografa Aleksandra Kelića i Turističke organizacije Srbije, od septembra 2016. do februara 2017. godine u Narodnom muzeju antropologije, i tri balkanska koncerta u Muzeju.

- Izložbu grafika "Anđeli" u Domu Galicije srpskog umetnika Veljka Mihajlovića, u oktobru 2016. godine.

- Potpisivanje Memoranduma o razumevanju arhiva između Ministarstva obrazovanja, kulture i sporta Španije i Arhiva Srbije, uz predavanja četiri stručnjaka o istoriji naših odnosa, u novembru 2016. god.

- Izložbu fotografija "Srbija u Prvom svetskom ratu" Ministarstva odbrane Republike Srbije (Vojni muzej Srbije) u novembru 2016. godine na Institutu za vojnu istoriju i kulturu Španije. Predavanje o odnosima Srbije i Španije profesora Rikarda Ruisa de la Serne.

Iz 2015. godine istakao bih izložbu o velikom pronalazaču srpskog porekla Nikoli Tesli u Fondaciji Telefonika, koja je imala ogroman uspeh i prebačena je u Grad nauka i umetnosti u Valensiji gde je otvorena do kraja marta 2017. godine.

Kako žive srpski građani u Španiji?

U poslednjih 100 godina mnogo ljudi iz Srbije je prošlo kroz Španiju, i to pisaca, pesnika, umetnika, muzičara, a neki od njih su tu i ostali. Dozvolite mi da istaknem dvojicu - Ivu Andrića, dobitnika Nobelove nagrade za književnost 1961. godine, koji je ovde radio kao diplomata 1928/1929. godine i Jovana Dučića, velikog srpskog pesnika koji je u Madridu boravio od 1919. do 1922. godine.

Od pre 5 godina postoji u Madridu Hispano-srpsko kulturno udruženje Ivo Andrić koje se bavi nastavom srpskog jezika i kulture za decu i mlade u Ambasadi Srbije u Madridu, a organizuje i brojne kulturne aktivnosti, kao što su koncerti, ciklusi srpskog filma, prezentacije knjiga srpskih autora prevedenih na španski, klub za čitanje srpskih pisaca itd.

Takođe su i mnogi srpski poznati sportisti ostavili trag u španskom sportu. Želim da naglasim da su tri trenera FK Real Madrida bili Srbi, jedan i u FK Barselona. Atletiko Madrid je osvojio duplu krunu 1996. godine sa srpskim trenerom Radomirom Antićem. Srbija je četvrta zemlja, posle Brazila, Argentine i naravno Španije, po broju fudbalera u Kraljevskom klubu Selta iz Viga. Selta broji čak 14 srpskih igrača u svojoj istoriji. Brojni treneri i košarkaši Real Madrida i Barselone i drugih španskih timova su bili Srbi i doneli su im mnogo pobeda.

Trenutno na španskim univerzitetima postoji veliki broj srpskih studenata i profesora. Ambasada Srbije u Madridu se trudi da informiše srpsku zajednicu o svim aktivnostima i da je okupi uoči najvažnijih praznika za našu zemlju, kao što je Dan državnosti. Zadovoljni smo što postoji mnogo dece iz mešoviti brakova koji dolaze u Ambasadu da nauče naš jezik i kulturu zahvaljujući Hispano-srpskom kulturnom udruženju Ivo Andrić. Sa njima svake godine slavimo Dan Svetog Save, zaštitnika škola u Srbiji.

Da li su i dalje najprivlačniji turizam u Srbiji i kulturna ponuda?

Srbija je uvek bila podeljena između Istoka i Zapada, ne samo geografski, već i politički i kulturološki. Ovaj položaj doveo je do stalne migracije i mešanja stanovništva. Rezultat toga je

multietničko, multikulturalno i multikonfesionalno društvo u Srbiji. Nalazi se u centralnom delu Balkanskog poluostrva u jugoistočnoj Evropi. Severni deo pripada centralnoj Evropi, ali po geografskim i klimatskim uslovima Srbija je takođe delimično i mediteranska zemlja. Srbija nema morsku obalu, ali to je zemlja kroz koju Dunav protiče duž 587 kilometara. Srbija je raskrsnica puteva u Evropi i geopolitički važna teritorija. Međunarodni putevi i železničke pruge prolaze kroz doline reka u našoj zemlji i predstavljaju najkraću vezu između zapadne Evrope i Bliskog istoka.

Najpopularnije destinacije su gradovi Beograd i Novi Sad, planine Kopaonik i Zlatibor i banje Vrnjačka i Sokobanja. Mesta u Srbiji koja su na UNESCO listi svetske baštine su: manastir Studenica, Stari Ras i Sopoćani, srednjovekovni spomenici na Kosovu i Gamzigrad - Romulijana.

Takođe, u okviru UNESCO programa „Pamćenje sveta“, u Svetski registar kulturne dokumentacione baštine iz Srbije su upisani Arhiva Nikole Tesle i Miroslavljevo jevanđelje iz 1180. godine, čiju kopiju izlažemo u Madridu na različitim mestima (bila je u Nacionalnom muzeju antropologije, a uskoro će biti izložena na Univerzitetu Komplutense). UNESCO Savet je deo Parka prirode Golija proglasio za Rezervat biosfere Golija–Studenica.

Prelepe planine Srbije, nacionalni parkovi, reke i jezera su idealno mesto za odmor u prirodi - od lova i ribolova do ekstremnih sportova. Morate obavezno posetiti Nacionalni park Djerdap. Dunav tu otvara svoj put kroz Karpate i, zahvaljujući brani koja se zove „Gvozdena kapija“, reka je ukroćena. Ovde Dunav postaje veliko jezero širine do 7 km. Malo more, savršeno za plovību, pa čak i za surfovanje. Među atrakcijama duž Dunava je Golubačka tvrđava i arheološko nalazište Lepenski Vir, sa nalazima starim i do 8000 godina, kao i Tabla cara Trajana koja datira iz 103. godine.

Fruška gora su zelena brda severne Srbije gde možete naći, sakrivene u šumi, 16 srednjovekovnih manastira koji ovo područje čine poznatim pod nazivom srpska Sveta Gora. Ovi hrišćanski manastiri, izgrađeni tokom 15. i 16. veka, predstavljaju jedinstvenu kulturno-istorijsku celinu srpske barokne umetnosti i privlače podjednako vernike i turiste.

Zahvaljujući planinarenju i biciklističkim rutama, ta poseta postaje jedinstveno iskustvo koje kombinuje kulturu i prirodu.

Seoski turizam je veoma važan za nas jer imamo jedinstvena mesta u svetu.

U Srbiji se dosta obraća pažnja na kulturni turizam, a primer za to su: manastirske rute i putevi rimskih imperatora, sa posebnim osvrtom na reku Dunav. Kulturno bogatstvo Srbije i nedavni arheološki nalazi mogu se videti u Viminacijumu, drevnom rimskom gradu. Čak 18 rimskih imperatora rođeno je na teritoriji današnje Srbije, od kojih je najvažniji Konstantin Veliki, koji je legalizovao hrišćanstvo u starom svetu, i tako izmenio tok naše civilizacije.

Što se tiče muzeja u Srbiji, u glavnom gradu Beogradu imamo jedan od najvažnijih muzeja, koji je posvećen nauci, a to je Muzej Nikole Tesle, jedinstvena naučna i kulturna institucija, koja čuva autentične Tesline dokumente i lične predmete i ima kolekciju od neprocenjive vrednosti.

Narodni muzej je osnovan 1844. godine i ima kolekciju od preko 400.000 predmeta, uključujući mnoga strana umetnička dela. Treba pomenuti i Muzej savremene umetnosti, Etnografski muzej, Galeriju fresaka, ili Muzej istorije Jugoslavije. To je kulturna institucija koja je, posle Kalemegdana, najposećenija turistička lokacija u glavnom gradu.

Popularni su i brojni festivali, kao što su pozorišni festival BITEF, Festival igre (na kome su učestvovali Nacionalna plesna kompanija Španije i kompanija Viktor Uljate, na primer), filmski festivali. Najpoznatiji su, svakako, muzički festivali: EGZIT u Novom Sadu i Sabor trubača u Guči.

Takođe treba napomenuti da je srpski grad Novi Sad prvi grad van EU koji je izabran za Evropsku prestonicu kulture 2021. i mladih u 2019. godini.

A da ne pričamo o gastronomiji...

Raznovrsnost srpske kuhinje ima poreklo u geografskoj i kulturnoj raznolikosti Srbije i promenama u društvu. Uticaji srpske kuhinje su bogati i raznovrsni, to je mešavina balkanskih ukusa. Među autohtonim proizvodima Srbije imamo kajmak, ajvar, gibanicu, cicvaru, slatko od ružinih latica i druge specijalitete.

Dimljeno meso je specijalitet Srbije, a ne sme se propustiti ni jagnjetina. Na jugu Srbije su pečenja i meso na roštilju posebno poznati i veoma popularni specijaliteti. To su ćevapčići i pljeskavice.

Ako želite da probate nacionalnu srpsku kuhinju, prepustite se iskusnim rukama srpskih ugostitelja, a možete probati: supe i čorbe (mnoga kuvana jela), glavna jela od mesa ili ribe, salate, ukusne dezerte i sva vrste pića, uključujući rakije od kojih je najpoznatija šljivovica, ali i fantastična bela i crna vina.

Santiago Velo de Antelo